

Selstabs Tilfagn om at ville deltage i Planen, inden man gik til dens Udførelse, og inden Staten bandt sig ved en Lov desangaaende. Ligeledes maatte man sikkre sig det paagjældende tydske Selstabs Deltagelse i Planen eller dets Tilfagn om at ville fortsætte Banen den førte Strækning — jeg kan ikke bestemt angive, hvor lang den er, men den er temmelig kort — for at faae den til Helligenhafen, saa kunde man for Tiden blive derved og overlade Fremtiden det Spørgsmaal, om Banen paa tydsk Side skulde føres til et Sted paa Nordkysten af Femern. Jeg finder ikke, at der er nogen Anledning til, at Staten bidrager 500.000 Kr. til et enestaaende Havneanlæg ved Syltholm; dersom det derimod udføres som Led af den Plan, som jeg har omtalt, vil jeg finde Anlægget af en Statshavn ved Syltholm fuldstændig forsvarligt.

Paulsen: Jeg har tilladt mig at begjære Ordet for en ganske kort Bemærkning angaaende det her fremlagte Lovforslag. Jeg skal strax præcisere min egen Stilling overfor det med at sige, at Lovforslaget har hos mig vakt en ganske overordentlig Forbauselse, jeg siger det rent ud. Det forekommer mig, at der i mange andre Retninger, særlig i Retning af Havne, ikke alene i en Række af Aar har været, men ogsaa for Dieblittet er paa Bane, Spørgsmaal om Havneanlæg, hvis Betydning ikke alene for Danmark og for — jeg kan gjerne sige — hele Forbindelsesforholdet med det øvrige Norden og for Exporten herfra Landet, men ogsaa for de internationale Forhold langt overveie Betydningen af det, det her dreier sig om, nemlig Anlæg af en Havn paa Syd siden eller Sydvestsiden af Lolland. De to Forhold taale aldeles ingen Sammenligning, og endnu mindre, naar man ser hen til den Sum af 500,000 Kr., som den ærede Forslagsstiller har forment være nødvendige til Udførelse af den foreslaaede Havn. For en Sum af 500,000 Kr., anvendt paa andet Sted og paa rette Maade, kan upaatvilelig og sikkert — det tillader jeg mig at paastaa — opnaas et ganske andet Resultat end at skaffe en ringe Del af Befolkningen derneude paa det sydlige Lolland og et eller et Par Fiskerleier den Fordel, som vil være frembragt ved Udførelsen af et Havneanlæg. De to Motiver, der have ledet den ærede Forslagsstiller til at fremlægge dette Lovforslag, ere for det Første Hensynet til Fiskeriet. Det skal jeg ikke dvæle længe ved; Fiskeriet i Østersøen har paa ingen mulig Maade den Betydning, som Fiskeriet i Kattegattet og paa Jyllands saavel Østkyst som Vestkyst havde det endda kun dreiet sig om en Bevilling til Fremme af Fiskeriet derneude paa f. Ex. 5,000 Kr., ja, lad det gaa til 50,000 Kr., saa skulde jeg have ti et stille, men naar der er Tale om et Beløb af 500,000 Kr., vil jeg for min Part baade stemme mod Lovforslagets Overgang til

2den Behandling og mod Nedsættelse af Udvalg. Det andet Motiv til Lovforslagets Fremlæggelse er Hensynet til Trafiken. Hvad det angaar skal jeg i Et og Alt henholde mig til den høitærede Indenrigsminister. Jeg tror, at det maa betragtes som sikkert, at den Tid er forbi, da man søgte at lade Veien gaa over Hamborg. All Trafik søger man jo nu i Tydskland at drage til Berlin, og kommer der en Veit senere efter, kan det med temmelig Sikkerhed paastaas, at det vil blive over Gjedser, og den korteste Søvei, som det er muligt. Der blev ligeledes af den ærede Forslagsstiller omtalt nogle Strandinge, som have fundet Sted derneude. Jeg er enig med den ærede Forslagsstiller deri, at maaste et Par eller 3 af de 5 Strandinge kunde være undgaaet, at Skibene kunde have undgaaet at forlise, hvis Havnen havde været der, men jeg kom til at trække lidt paa Smilebaandet, naar jeg, jeg undser mig ikke for at sige det, ser hen til min egen Virksomhed i den Retning som Privatmand og til de Forhold, jeg har været med til at arbejde under, og hvor man har henvist til Strandinge i Kattegat, hvor denne Sag til en vis Grad i mange Aar har ligget stille hen og ikke har været tilstrækkelig stor til at vække det Offentliges Interesse, og naar der saa her er Tale om 5 Strandinge. I Syaaret fra 1863—70 strandede alene ved Stagen, Læsø og i Valbæksbugten 217 Skibe, og i det næste Syaar fra 1870—77 225. Det er dog Tal, hvor der ikke alene gik Menneskeliv tabt, men hvor der for Alvor kunde være Tale om Tab af Skib og Ladning. Lige overfor den høitærede Indenrigsminister ønsker jeg at gjøre en kort Bemærkning, som ganske sikkert ikke vedrører selve Lovforslaget, men jeg for min Person har altid og vil altid benytte Leiligheden til at nedlægge en Indsigelse mod den Betragtning — en Indsigelse, som jeg anser for berettiget. Da Taleren var om, hvilke af de 5 Skibe der kunde frelles af den eventuelle Havn, sagde den høitærede Minister, saavidt jeg kunde høre det, at det vilde være et Tilfælde, det kunde være Skibe, der vare bestemte til at strande andetsteds. Det kan ikke beregnes, man kan ikke gjøre den Fordring til en Havn, der er et eller andet Sted paa en Kyst, at alle de Skibe, som ellers forlise, vilde blive frelste ved at komme ind i en saadan Havn; men det er heller ikke, formener jeg, den rette Opsættelse at stille sig saaledes, at man siger, at Skibene ere bestemte til at strande andetsteds. Kjørnepunktet, hvorom der har været ført Diskussion i mange Aar, er: Til hvad Nytte skulle saadanne Havne være, og det Rigtige og det Sande deri er, at, hvorvel det maa erkendes, at Skibe under Forhold paa Grund af Navigeringen kunne strande paa Kysten, saa vil dog Tilstedeværelsen af en Havn være et overveieende Midde til at frelse et overveieende Antal Skibe alene ved sin Tilstedeværelse, fordi de Skibe, de